

Право на самостійність

Едуард Овчаренко

13.10.2021, 09:04

Уперше в українському театральному просторі з'явилася вистава за п'єсою мексиканського драматурга. У камінній залі Київського академічного театру «Колесо» поставили комедію Еміліо Карбальїдо «Два аромати троянди».

— Сергій Борщевський — перекладач з іспанської мови. У його перекладах йдуть вистави у Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка, співпрацює він і з нами, — розповідає режисерка-постановниця, народна артистка України Ірина Кліщевська. — У нашому репертуарі в його перекладі «Дама-примара» Кальдерона. (Зараз готується прем'єра нової версії цієї вистави).

Якось він сказав, що в нього є мексиканська п'єса. Це мене зацікавило. Переглянула її, відтоді минув приблизно рік. Мої актори побачили настільки це цікавий матеріал з оригінальним, неповторним мексиканським колоритом. Але водночас, порушені у п'єсі питання виявилися актуальними для нас, українців.

Мексиканський письменник Еміліо Карбальїдо за своє життя написав багато п'єс. Він залишається популярним у Мексиці, там проводиться фестиваль його імені. Нова вистава, стала приводом для знайомства з Посольством Мексики в Україні. Для них ця акція також була цікавою і корисною. Після прем'єри пані посол Ольга Беатріс Гарсія Гілієн дала інтерв'ю, в якому зізналася, що їй було дуже приємно бачити виставу за п'єсою свого земляка на українській сцені. Представники посольства хоча й не знають української мови, але їм добре відоме ім'я автора. Вони перечитали п'єсу, все зрозуміли. Зізналися, що побачили у виставі самих себе.

У більшості наших вистав задіяні багато акторів, а тут лише дві головні героїні, ролі яких виконують заслужена артистка України Валентина Бойко (Габрієла) та Ольга Армасар (Марлена). Також на сцені Арсеній Примак та Євген Сніжко, але не будемо розкривати функції цих двох акторів, аби зберегти інтригу.

Вистава гендерна. Говоримо про те, що жінки теж мають права. Але спочатку героїні навіть і не підозрюють, що в них є право на самостійність. Вони лише згодом це усвідомлюють, руйнують бар'єр і стають повноцінними особистостями. А море, яке бачимо у виставі, насправді — це символ свободи.

Робота тривала кілька місяців. Потрібно було зробити пластичне рішення і сценографію. Неодноразово доводилося призупиняти репетиції через локдауни. Сам процес репетицій відбувався у процесі взаєморозуміння, можливо навіть дещо інтимній обстановці. Працювати було цікаво.

Спочатку ми бачимо на сцені зовсім різних жінок, кожна з яких займається своєю справою. Мають різні характери. Одна раніше була вчителькою, нині перекладачка, інтелігентна, серед її друзів митці. А друга — перукарка, має салон. Несподівана новина приводить до конфлікту між цими жінками. Потім виявляється, що не дивлячись на різні характери ці жінки однакові, в них одна природа. Тому вони об'єдналися, почали підтримувати одна одну.

Я прочитала, що сам автор запропонував, що дія вистави може відбуватися де завгодно і як завгодно. Можливо навіть в одному місці. Але мені здалося, що глядачу це буде не цікаво. Вистава мексиканська і вона має бути яскравою. А коли змінюється простір, то змінюються і люди, які в ньому існують. Костюмами намагалися передати мексиканський колорит. Вони також яскраві. У створенні костюмів і декорацій допомогла художниця Оперної студії Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського Олена Куца-Чапенко.

Музику написав Володимир Дадикін. Він створив музику до багатьох наших вистав. Зокрема це «Блаженний острів, або так загинув Гуска», «Антігона» та ін. Володимир дуже добре розуміє природу існування вистави. Думаю, що музика у виставі досить схожа на мексиканську, особливо у фіналі. Бачимо як публіка включається в емоційний азарт.

Звісно, має значення і пластика (авторка пластичного рішення Ганна Лисенко). Дуже пластичні самі акторки, люблять співати, танцювати. Як на мене, вони змогли передати колорит нації, яка склалася з багатьох народів.

Думаю, що з кожним новим показом вистава буде розвиватися і ставати кращою. Сцена знаходиться дуже близько від глядача. Відбувається взаємообмін енергіями. Актори отримують енергію від глядача і навпаки. Для виконавців це дуже важливо.

Вже думаємо над тим, яка наша вистава буде наступною. Минулого сезону у нас відбулося сценічне прочитання п'єси Михайла Булгакова «Іван Васильович», а в цьому сезоні хочемо зробити повноцінну виставу. Завдяки художньому фільму ми майже всі знаємо цей сюжет. Але сама п'єса дуже рідко ставилася. Майже готова постановка у Театрі сатири в останній момент була заборонена. Булгаков багато разів переробляв п'єсу, а ми взяли за основу первісний варіант. За жанром це фантастична сатира.

Наш театр знаходиться на булгаківському місці, поблизу Музею Михайла Булгакова. Тому нам було дуже важливо взяти до постановки його твір.

Ще одна вистава, яку плануємо поставити у 2022 році, буде нашим черговим спільним проєктом з Австрійським культурним форумом. Цього разу звернемося до творчості Захера Мазаха. Цей дуже відомий письменник народився у Львові, до 12 років прожив в Україні. Його няня була українкою. Завдяки їй він знав багато українських пісень, українську мову.

Створив багато прозових та поетичних творів. Серед них — широковідомий роман «Венера у хутрі». Письменник дуже добре відчував карпатську природу, а одна з його повістей називається «Дон Жуан із Коломиї». А ми будемо інсценізувати його оповідання «Місячна ніч». Цей твір містичний, цікавий. Зараз вирішуємо в якому ключі будемо над ним працювати. Вважаю, що дуже важливо аби наш глядач знав про митця, ім'я якого тісно пов'язане з Україною.

Нещодавно наш театр повернувся з фестивалю «Мельпомена Таврії», що відбувався у Херсоні, звідки ми привезли нагороди. Херсонський обласний театр носить ім'я Миколи Куліша, а ми там показали нашу виставу «Блаженний острів, або отак загинув Гуска».

А ще нас запросили на жіночий театральний фестиваль до Ніжина. Сподіваємося, що карантинні обмеження не завадять цій поїздці. Веземо нашу нову виставу «Два аромати троянди», якою хочуть відкрити фестиваль 21 жовтня.

Сподіваємося, що у червні наступного року зможемо провести Міжнародний фестиваль «Андріївський фест». Вже готуємося до українського формату цього фестивалю. На початку листопаду до нас має приїхати театр з Ужгорода, а згодом чекаємо гостей із Вінниці.

Фото **Олександра Бєленького**